

Posudek na bakalářskou práci Anny Jirsové: Systemický přístup v psychosomatice

Vedoucí práce: Mgr. Věra Pivoňková

Předložená práce v celkovém rozsahu 42 stran je práce teoretická a jejím záměrem bylo vytvoření teoretického rámce, který by se stal východiskem pro další terénní výzkum studentky. V tomto smyslu byly vedené také konzultace. Navzdory tomu, že se studentce v závěru roku nepodařilo shromáždit potřebný terénní materiál ze svého rodinného prostředí, na který by mohla aplikovat předvedená teoretická stanoviska a tedy tento původní záměr zůstal nenaplněn, posuzuji tuto práci jako celkově zdařilou.

Po formální stránce je přehledná a zasvěceně seznamuje čtenáře s ne příliš známým systemickým pohledem na člověka, který se v poslední době začíná uplatňovat v pohledu psychosomatické medicíny nebo psychoterapie. Tento pohled je charakteristický zejména odlišným pojetím člověka v celé jeho bio-psycho-sociální šíři a překonává tak staré karteziánského pojetí člověka jako izolovaného stroje. Práce, jak říká autorka v jejím závěru, stojí zejména na předvedení myšlenek slavného biologa a kulturního antropologa Gregoryho Batesona, který vznik systemického pohledu na člověka významně ovlivnil.

Práce je rozdělená na dvě části. První část je věnovaná vysvětlení pojmu systemický přístup a jeho historii v kontextu přírodních a sociálních věd. Proces postupného překonávání starého paradigmatu je velmi hezky zpracován v kapitole 1 první části předložené práce. Kapitola 2 první části je věnována shrnutí myšlenek Gregory Batesona týkajících se zejména jeho metafory systému jako mysli. Druhá část předložené práce je věnovaná představení psychosomatického pohledu na člověka a jeho možných teoretických východisek. Dále se v této druhé části pojednává o nemoci a jejím pojetí v současné medicíně, o alternativních přístupech k nemoci a nakonec o pojetí nemoci z hlediska systemického přístupu.

Po obsahové stránce by se práci dala vytknout malá míra autorské původnosti, nicméně pokud uvážíme, že smyslem práce bylo vytvořit teoretický rámec pro další výzkumnou činnost, pak je to aspekt práce pochopitelný. Autorka ve svém přehledu zpracovává 17 zdrojových položek odborné literatury českých či zahraničních autorů (v českém překladu). Při absenci vlastního terénního výzkumu, však způsob zpracování informačních zdrojů k dané problematice považuji za slabinu předložené práce. V tomto smyslu bych autorce doporučila do přehledu zahrnout i další primární zdroje z cizojazyčné literatury.

Za přednost práce považuji zejména její samotné téma, které svoji podstatou je téma interdisciplinární a ve svých teoretických předpokladech propojuje přírodovědné i humanitní nazírání na člověka. Tento interdisciplinární přístup však zároveň představuje fragmentaritu, poměrně obtížnou pojmovou uchopitelnost a malou konzistenci předložené práce. Tato mnohorozměrnost významů je však pro čtenáře zároveň příležitostí, aby se seznámil se základním principem systemického myšlení, kterým je nepohybně právě upření pozornosti na různé roviny kontextů.

Navzdory těmto zmíněným metodickým nedostatkům vyplývajících z povahy tématu, tato práce podle mého názoru splňuje podmínky kladené na bakalářskou práci a proto ji doporučuji k obhajobě. Jako její ohodnocení navrhuji přidělení 35 kreditů.

Závěrem bych chtěla vyjádřit poděkování, že jsem se alespoň v roli pozorovatele mohla účastnit procesu vzniku této práce, jejíž četba byla pro mě velmi inspirativní a přínosná.

V Praze 28.8. 2008

Mgr. Věra Pivoňková

